

NL DOET op 3 oktober!

Op 14 maart kon NL Doet helaas niet doorgaan. Als alternatieve datum hebben we 3 oktober geprikt. Tenzij het RIVM met nieuwe maatregelen komt willen we deze bijzondere werkdag op 3 oktober door laten gaan! Wat is er te doen?

- Alle palen vervangen aan de westkant van het complex;
- Alle koppen van de markeringspalen opnieuw witten;
- Beide hekken in de olie zetten;
- Stammetjes zagen en een ril maken op de parkeerplaats;
- Voorbereiding voor aanplant van bollen voor stinzenplanten.

Veilig werken!

Houd voldoende afstand van elkaar. Wij delen de klussen zo in dat dit mogelijk is. Voel je je ziek of ben je verkouden, kom dan niet.

We gebruiken papieren blikken, bordjes en bestek dat we weg kunnen gooien of nog beter: breng je eigen kopje, bordje en bestek mee.

Kom je ook? Laat het dan van te voren weten dan weten voor hoeveel werkers we inkopen moeten doen.

Dat kan via: moestuin.de.moesakker@gmail.com

Schouw

Op 14 september is de 4^e schouw van dit jaar. De schouwcommissie bekijkt dan weer alle tuinen en noteert de tuinen waar (te) veel achterstallig onderhoud is.

Vooraankondiging van een snoeicursus fruitbomen en kleinfruit

Heb je een fruitboom of bomen of kleinfruit op je tuin die nodig gesnoeid moeten worden om dat ze te hoog worden of weinig vrucht dragen? Geef je dan op voor deze snoeicursus. Bas wil deze cursus geven in de winter of het vroege voorjaar. (heel fijn 😊) Opgeven kan nu al! Via:

moestuin.de.moesakker@gmail.com

TIP!!

Van Tineke Ras komt de volgende tip om planten te herkennen: de app Pl@ntNet, <https://plantnet.org/en/>

Die helpt je om planten te herkennen. Helaas wel in het Engels of Frans, wat wel weer goed is voor onze talenkennis en lenigheid van geest. Er staan bijna 28000 soorten op. Het is een initiatief van de Agropolis Foundation.

Nieuwsbrief

nummer 12

september 2020

Agenda

za 3 okt 2020

NL Doet van 10-13 uur

za 31 okt 2020

Werkochtend van 10-13 uur

zo 15 nov 2020

Werkmiddag van 13-16 uur

za 28 nov 2020

Werkochtend van 10-13 uur

za 12 dec 2020

Werkmiddag van 13-16 uur

Wie schrijft er mee?

We kunnen altijd kopij gebruiken! Wie vindt het leuk om mee te helpen met het vullen van de nieuwsbrief met leuke artikelen, foto's e.d.? De nieuwsbrief verschijnt onregelmatig maar minimaal 3 keer per jaar. Heb je interesse stuur dan een mail naar:

Moestuin.de.moesakker@gmail.com

Contact met bestuur

Mail naar:

moestuin.de.moesakker@gmail.com

Colorado inspiratie

Dit gedicht heeft een tijdje op het mededelingenbord gehangen. Maria schreef het voor ons 😊

Threemountains, Sunday 26 July 2020

Some beetles from Colorado,
loving the leaves of potato,
enjoyed their summerholiday
in gardens behind the moskee.

Unfortunately some people dicovered them and cried out upset
"This is not done, get out of my bed!"

The struggle for life, a real battle of disaster
was the result the morning after:
The beetles, disturbed in their delicious meal,
uttered most excited: "This can't be real,
potatoes have so much sex-appeal!"...

Before it is august: (before we die)
it is a must: (we have to fly)
to travel away
back to the U.S.A.

There in the lovely country-side of Colorado
They will enjoy in peace their o so loved potato.

A poem for the Moesakker gardeners
from Maria van der Mieden
(die hier wel eens helpt wieden)

2 coloradokevers genieten tijdens hun vakantie in Driebergen

Nog wat meer over de coloradokevers

Er zijn kevers in de aubergines
gesignaleerd. Coloradokevers
houden van de nachtschade-
familie. Dus ook van tomaten en
papkriek's. Houd het goed in de
gaten, elke dag. En verwijder de
kevers. Aangetaste planten
mogen NIET op de composthoop,
maar moeten in een vuilniszak
mee naar huis worden genomen.

Ratten gesignaleerd

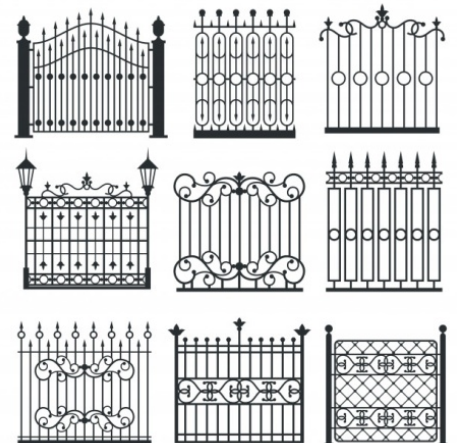
Er zijn weer ratten gesignaleerd
Ook voor hen is het oogsttijd.
Er staan nu 10 vallen uit en
hopelijk geeft dat resultaat.
Als je een rat ziet laat ons dan
weten waar dat was. Zodat we
de vallen daar kunnen zetten

waar de ratten hun dagelijkse
ronde doen.

Waarom zetten we vallen?
Ratten kunnen ziektes
overbrengen die gevaarlijk zijn
voor de mens. Daarom proberen
we ze te vangen.

Wil de laatste het hek dicht doen!?

Om te voorkomen dat er na
zonsondergang bezoekers op de
tuin komen die er niet thuis
horen helpt het om ook het
houten hek bij de parkeerplaats
te sluiten. Ben je de laatste op de
tuin en is het bijna donker wil je
dan beide hekken dichtdoen?
Alvast dank daarvoor.

Wees een hekkensluiser!

Rups van de koninginpage

Anna en Peter maakten deze prachtige foto's van de rups van de koninginpage. De rups is dol op alle schermbloemigen maar heeft een voorkeur voor venkel en dille.

En de vlinder is bijna buitenlands mooi!

Complimenten voor de individuele klusser!

De afgelopen maanden was het niet mogelijk om gezamenlijke werkmomenten te organiseren. Omdat het onderhoud toch doorgaat hebben we veel tuiniers bereid gevonden om 'alleen' een kleine klus te doen.

We zijn heel blij met jullie inzet en hulp! En zetten jullie hierbij in het zonnetje!

Grotere of kleinere tuin? Of tuin opzeggen? Zo werkt het!

Laat het ons dan weten door een mail naar moestuin.de.moesakker@gmail.com.

Wil je verhuizen naar een groter of juist kleiner perceel dan kan dat. Geef je wens voor 1 oktober aan ons door dan laten we je weten wat de mogelijkheden zijn.

Ga je stoppen met tuinieren op de Moesakker dan horen we dat graag op tijd. Opzeggen van de tuin kan tot uiterlijk 31 oktober. De tuin moet dan op 1 december schoon opgeleverd zijn zodat deze verhuurd kan worden aan een andere (nieuwe) tuinier.

Oproep: Hoe tuinier jij?

Op onze Moesakker zien we heel veel en steeds meer verschillende manieren van tuinieren. Van traditioneel, groenten, bloemen en fruit mooi op rijen tot kleurrijke en zeer diverse permacultuurtuinen en alles wat daar tussenin zit.

Dit keer vertellen Anthon en Sandra hoe zij al 20 jaar op De Moesakker tuinieren. Vol overtuiging en plezier schreven ze onderstaand stukje over hun moesakkertje, tuin nr. 52.

Omdat we nieuwsgierig zijn naar hoe jij je tuin inricht en wat daar de voordelen of nadelen van zijn doen we een oproep: Laat het ons weten met een klein artikeltje en wat foto's en wij plaatsen het in de nieuwsbrief. Je kunt je tekst(je) en foto's sturen naar moestuin.de.moesakker@gmail.com

Vind je schrijven wat lastig? Dan komen we je 'interviewen'. Meld je aan!

Een dame vervoegt zich aan de grens van ons moesakkertje met een verzoek. Of we voor de nieuwsbrief een stukje willen schrijven over hoe we onze tuin bewerken en vormgeven aan de hand van de principes van permacultuur.

Natuurlijk schrijven we graag zo'n stukje, alleen schort het aan theorie. Het zal een jaar of vijf geleden zijn dat een kennis zich wegens vakantiereis over onze tuin ontfermde en bij de rondleiding uitriep: aah, permacultuur! We wisten dat niet. Dat we dat deden, permacultuur en wat dat dan was. Dus kan ik daar ook niets over vertellen. Wel dat we gaande de ongeveer twintig jaar ploeteren in ons tuintje merkten dat sommige gewassen het heel goed doen en andere in het geheel niet.

Dat ligt natuurlijk aan de grond, in ons geval vrij arm. Vrienden van ons een kilometer naar het zuiden stuiten bij elke spade op vette klei, bij ons komt er soms gewoon zand terug. Regelmatig treffen we ook stukjes glas, door onbekende krachten naar de oppervlakte gestuwd. We verbouwen onze groenten kennelijk op gedumpte bouwgrond rijk aan oude ruiten.

Spitten hebben we snel afgeleerd. Veel werk en 't schiet geenszins op. Wat we nu doen is de grond een beetje schoonkrabben als er in het voorjaar wat gezaaid moet worden. Meestal komt het neer op het lostrekken van de pollen wintertarwe,-rogge en -gerst. Sinds dit jaar drapeer ik die zo langs de rand van het perceel dat er een stevige rand ontstaat.

Dat vragen de mensen ook vaak: waarom die verhoogde bedden. Nou, op reis in Mali zag ik ooit een beeldig tuintje langs de Niger. De Malinese collega-moestuiniër liep in de verlaagde gangetjes tussen hoge bedden en leegde er zijn gietertjes in, omdat het in de Sahel zo weinig regent.

Eigenlijk bedacht ik dat door het kopiëren van zijn tuin de grond in het voorjaar eerder warm en droog zou zijn. Inmiddels verkeren we qua klimaat soms in Sahelliaanse omstandigheden, dus verdroogt het bij ons te snel. Maar gehecht aan dit ontwerp houden we het maar zo en die gangetjes lekker diep leegharken met de hak is een fijn werkje. Als je dat goed doet en de randen van de bedden het houden, gaat gietertjes in de bedden legen ook best goed.

We krabben in maart lang niet alles weg. Eigenlijk gaat het krabben heel langzaam omdat we elk voorjaar zoveel leuks aantreffen. Viooltjes gaan naar de zijkant, net als wintertarwes, want die moeten weer aren produceren voor de volgende groenbemesting, etc. Bieslook doet het ook erg goed qua randvorming, heb ik gemerkt.

Een Malinese tuin

Meestal laten we langs de randen en waar nog niks geteeld wordt ook de klapprozen, korenbloemen, ganzenbloemen, calendula, margrietten en kamille staan. Te veel, blijkt elk jaar weer, als we de zee aan omvallende kleurenpracht moeten rooien tot een enorme berg.

Gele toortsen, vingerhoedskruiden, kaardebollen en later de ook vanzelf opkomende zonnebloemen zetten we meestal langs de verste buitenkanten. Samen met een polletje boerenwormkruid en soms wat afrikaantjes houden al die bloemen veel plagen weg en zelfs het kweekgras uit buurtuin tegen, hebben we gemerkt.

Veel gewassen hoeven we niet eens meer te planten of zaaien, die komen gewoon op waar ze willen. Peterselie, koriander hoeven we nooit meer te zaaien, net als pastinaak en postelein, die vertonen zich op een gegeven moment vanzelf op de juiste plek. Soms niet, dan moeten ze verplaatst, wat niet altijd in goede aarde valt, letterlijk.

Er komt van alles aanwaaien. Net terug van een maand Zweden troffen we laatst een nieuwe soort zomerpostelein, gewoon gratis in de grond gegroeid, bleek lekker eetbaar. Wilde rucola moeten we intomen. Melde is ook heerlijk, mits op tijd geplukt in het voorjaar. En dan zijn er nog de vele plantjes die Jan Luuk in de hut achterlaat, zij vallen in onze grond in steeds betere aarde.

Gewassen die hier niet blijken te willen groeien zijn gaandeweg afgeschafte. Selderij bijvoorbeeld wil niet. Bladselderij vaak geprobeerd, wil niet. Knolselderij, er groeide gewoon nul knol onder. Spinazie zou het moeten doen, lukt nooit echt. Gelukkig duikt de Nieuw Zeelandse spinazie in het naseizoen overal uitbundig op, uit zich eigen.

Als je onze gewassen vergelijkt met veel buurgewassen schort het wel aan kwantiteit, maar we eten er kwalitatief goed van. Met elk jaar weer nieuwe verrassingen, anders zou het geen verrassing zijn. En het is er altijd lekkerder weer dan waar dan ook, op ons moesakkertje.

Anthon Keuchenius (abumelle.org)

Hoe gaan we om met struiken en bomen in de tuinen?

Het bestuur krijgt met enige regelmaat meldingen van overlast van struiken, bomen en klimmers van nabuur tuinen omdat deze te hoog zijn of te dicht op de tuingrens staan en schaduw geven of overhangen. In het huishoudelijk reglement is opgenomen dat de tuinder zelf moet voorkomen dat er overlast ontstaat.

Aan de schouwcommissie is gevraagd om overlast door bomen en struiken mee te nemen in de schouw en hiervan melding te doen bij het bestuur zodat de tuinder verzocht kan worden actie te ondernemen.

Wat is er aan de hand? Struiken, (fruit) bomen en klimplanten (zoals bramen) kunnen overlast geven aan aanliggende tuinen, zowel door schaduwwerking, wortelgroei als door overhangende takken.

Het bestuur hanteert als richtlijn dat struiken ten minste 0,50 meter van de tuingrens moeten staan. Als de struiken hoger worden dan 1 meter moet de afstand gelijk aan de (verwachte) hoogte te zijn. Overhangende takken op nabuur tuinen moeten worden verwijderd.

Voor bomen geldt dat ze niet hoger mogen zijn dan ca. 2,50 meter. Dit betekent een (winter)snoeihoogte van ca. 2 meter (laagstam). Dat betekent dat bomen ten minste 2 meter uit de tuingrens moeten staan. Staat een (bestaande) boom dichterbij dan geldt een evenredig lagere snoeihoogte.

Dit alles geldt ook voor bonenstaken, gaas, klimrekken, kleine bouwwerken e.d. Ook deze kunnen bij begroeiing schaduw geven op nabuur tuinen.

Uitgangspunt is dat overlast zoveel mogelijk voorkomen moet worden. Vanuit redelijkheid en billijkheid en met goede communicatie zal per situatie de overlast bekeken worden.

Als er overlast is en geen van de burens heeft bezwaar mag de bestaande situatie blijven bestaan. Maar als (nieuwe) burens overlast ervaren zal het bestuur de huurder verzoeken zaken te verplaatsen, te snoeien en/of te verwijderen.

Wel een heel mooie boom, maar een beetje (!) te groot voor onze tuintjes

---

Oproep!

De Moesakker in de toekomst – nadenken over investeringsplan in brede zin.

Sinds 2 jaar zijn we als vereniging eigenaar van onze Moesakker. Voorheen huurden we het complex van de gemeente. Eigenaarschap betekent ook een andere verantwoordelijkheid naar de toekomst. Hoe willen we dat De Moesakker er over 15 jaar bij staat? Als vereniging? Het terrein? De faciliteiten? Heb je hier ideeën over? Geef je dan op! Je krijgt dan een uitnodiging voor de werkgroep die een voorstel gaat maken voor de ledenvergadering in 2021. Opgeven kan via moestuin.de.moesakker@gmail.com

---

RECEPT

Nieuw Zeelandse - spinazie

Op veel tuinen staat NZ-spinazie. Een gemakkelijk gewas, zelfs zó gemakkelijk dat het na éénmaal zaaien op allerlei plekken in je tuin terug komt, zoals Anthon in zijn verhaal ook schrijft! Deze spinazie is ook dankbaar voor steeds knippen: ze groeit weer uit. En dan heb je tot laat in de herfst er plezier van.

Deze blaadjes zijn wat steviger, ze worden niet zo 'snotterig' (excusez le mot) en smaken wat zoeter dan de 'gewone' spinazie. Natuurlijk kun je er hetzelfde mee doen als met 'gewone' spinazie: in rauwkost of gekookt. Bij deze een recept van NZ-spinazie op Oosterse wijze gewokt. Dit is een snel gerecht, niet te lang bakken.

2 sjalotjes
2 cm. geraspte verse gember
flinke teen knoflook
rood pepertje in ringetjes
2 handen cashewnoten
klein scheutje agavestroop
handvol geraspte kokos
peper - zout naar smaak
8 ons gewassen blaadjes van NZ spinazie

Wok de sjalotjes,
voeg gember, knoflook en rode peper toe.
Scheutje agavestroop erbij, even goed doorwarmen.
Dan de cashewnoten en de geraspte kokos,
zet 't vuur hoog en alles even goed bakken.
Dan de blaadjes erbij, laat ze slinken. (heel kort!)
Eventueel zout en peper naar smaak.

Lekker met gebakken aardappeltjes!

Laatste nieuws!

Helaas zijn er weer vernielingen geweest op de tuin. Dit keer op tuin 55 en 50 en 51. Pompoenen zijn kapot gesneden, courgettes vernield. Een mes is gevonden in een waterton. Wellicht zijn er ook in andere tuinen vernielingen aangericht. Laat het ons dan weten! We kunnen er niet veel tegen doen, alleen opletten met elkaar en het hek dichtdoen!